

Riskienhallinta

Minna Lehmuskero

Johtaja, analyysitoiminnot

Tela

Twitter: @MinnaLehmuskero

Mihin riskienhallintaa tarvitaan?

- Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa.
- Riskienhallinnan tavoitteena on eläkkeensaajien ja vakuutusnottajien oikeuksien turvaaminen.
  - Tukee myös yhtiön strategian toteuttamista ja liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista

Riskienhallinta on...

- Liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien
  - Tunnistamista
  - Arviointia
  - Rajoittamista
  - Valvontaa
- Vakavaraisuussäännösten noudattamista
  - Vain yksityisaloille
  - Huomioidaan olennaiset riskit, joita voidaan arvioida kvantitatiivisesti
- Riski- ja vakavaraisuusarvion huomioimista
  - Vain yksityisaloille
  - Sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista arviota

Riskienhallinta (TVYL 12 c §, MOK)

- Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa yhtiöön kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.
- Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:
  - 1) varojen ja vastuiden hallinta;
  - 2) sijoitukset;
  - 3) maksuvalmius;
  - 4) keskittymäriskin hallinta; ja
  - 5) operatiivisten riskien hallinta.
- Yhtiöllä on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista.
- Hallituksen arvioitava 1krt/v.

Riskienhallinta (MOK) 1/2

- Riskienhallinta tarkoittaa
  - Strategioita
  - Prosesseja
  - Raportointimenettelyjä
  - Ehkäiseviä toimenpiteitä
- Tunnistetaan, valvotaan, mitataan, seurataan ja hallitaan riskejä, jotka kohdistuvat yhtiöön, aiheutuvat sen liiketoiminnasta tai liittyvät oleellisesti sen liiketoimintaan.
- Hallitus vastaa riittävästä riskienhallinnasta, hyväksyttävä vuosittain kirjalliset toimintaperiaatteet.
- Oltava toimiva osa organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja.

Riskienhallinta (MOK) 2/2

- Huomioitava kaikki olennaiset yhtiön toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset sekä ulkoistettujen toimintojen riskit.
- Tarkastellaan yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia yhtiön toiminnassa.
- Hallitus vastaa siitä, että yhtiön riskienhallinta on riittävä.
- Riskienhallinta on sisällytettävä toimivaksi osaksi yhtiön organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja. Yhtiön organisaatorakenteen ja päätöksentekoprosessien on tuettava tehokasta riskienhallintaa.
- Hallituksen tulee hyväksyä kaikki merkittävät riskienhallintaa koskevat periaatteet.

Riskienhallintatoiminto (MOK)

- Yhtiön riskienhallintatoiminnon on seurattava, että riskit tulevat yhtiössä asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti
  - Tunnistetuiksi
  - Valvotuiksi
  - Mitatuiksi
  - Seuratuiksi
  - Raportoiduiksi ja
  - hallituiksi.
- Ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa.
- Oltava toiminnallisesti riippumaton riskiä ottavista toiminnoista ja rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa. Yhtiö voi muuten vapaasti päättää riskienhallintaorganisaation käytännön toteutuksesta.
- Yhtiöllä tulee olla riskienhallintaan tarvittavat menetelmät.
  - Sekä määrällisiä että laadullisia

Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet (MOK)

- Hallituksen on vuosittain hyväksyttävä yhtiön koko toiminnan kattavat kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallintajärjestelmästä.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa tulee määritellä yhtiön merkittävimmät
  - Riskit
  - Mittarit (miten riskiä mitataan ja seurataan)
  - Riskinoton rajat
  - Riskienhallinnan tavoitteet
  - Riskienhallintatoimenpiteet
  - Vastuut (kuka vastaa) ja
  - Valvontaperiaatteet (miten riskin pysymistä hyväksyttävissä rajoissa valvotaan).
- Lisäksi riskienhallinta tulee sisällyttää tarkoituksenmukaisesti yhtiön toimintojen suunnitteluun laatimalla esimerkiksi keskeisille toiminnoille tai prosesseille erilliset riskienhallinnan toimintaperiaatteet.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteissa riskinoton rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon yhtiön riskinotto- / riskinkantokyky.
  - Myös ulkoistetut toiminnot
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteista on käytävä ilmi, miten riskeistä raportoidaan.
- Riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteiden mukaisesta riskienhallinnan kokonaistilanteesta tulee raportoida vähintään vuosittain yhtiön hallitukselle.

Laki Kevasta 9 §

- Hallituksen tehtävänä on:
  - 1) valmistella valtuuskunnassa käsiteltävät asiat ja huolehtia valtuuskunnan päätösten toimeenpanosta;
  - 2) ohjata ja valvoa Kevan toimintaa;
  - 3) laatia eläkevarojen sijoittamista koskeva suunnitelma sekä käsitellä muutkin sijoitustoiminnan kannalta periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
  - 4) huolehtia Kevan sisäisen valvonnan ja **riskienhallinnan järjestämisestä.**

Laki Kevasta 25 §

- Kevalla on oltava sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa Kevaan kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.
- Riskienhallinnan on katettava seuraavat osa-alueet:
  - 1) sijoitukset;
  - 2) maksuvalmius;
  - 3) keskittymäriskit; ja
  - 4) operatiiviset riskit.
- Kevalla on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskejä ottavista toiminnoista.

Riskienhallinta (Laki Kevasta, hallituksen esityksen 21/2015 perustelut)

- Riskienhallinnalla tarkoitetaan
  - Strategioita
  - prosesseja ja
  - raportointimenettelyjä, joilla tunnistetaan, seurataan ja hallitaan Kevaan kohdistuvia erilaisia riskejä.
- Riskienhallinnassa on otettava huomioon kaikki merkittävät Kevan toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset riskit.
  - esimerkiksi likviditeettiriski, strategiset riskit ja maineriski.
- Riskienhallinnassa on olennaista tarkastella yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia Kevan toiminnassa.
- Riskienhallinta on sisällytettävä tiiviisti osaksi Kevan organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja.
- Kevan organisaatorakenteen tulee olla sellainen, että se tukee tehokkaan riskienhallinnan järjestämistä.

Riskienhallintatoiminto (Laki Kevasta, hallituksen esityksen 21/2015 perustelut)

- Riskienhallintatoiminnon on oltava riippumaton riskiä ottavista toiminnoista.
  - riskienhallintatoiminto voi olla organisatorisesti jonkin muun toiminnon yhteydessä, mutta toiminnallisesti sen on oltava aina riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallintatoiminnon on oltava rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa.
- Toiminnon tehtävänä on seurata, että riskit tulevat Kevassa asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti
  - Tunnistetuiksi
  - Arvioiduiksi
  - seuratuiksi ja
  - valvotuiksi.
- Tarvittaessa riskienhallintatoiminto myös ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettavaksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa.

Varojen ja vastuiden hallinta (työeläkeyhtiöt)

- Vakuutusmaksun ja vastuvelan riittävyys
- Järjestelmän yhteisellä vastuulla oleva osa ja yhtiön omalla vastuulla oleva osa
- Yhteiset laskuperusteet
  - Poikkeamariski
- Tuottovaatimus

Sijoitusriskit

- Tuottavasti ja turvaavasti
- Voidaan hallita esimerkiksi
  - Vakavaraisuussäätelyn avulla (vain yksityisaloilla)
  - Muiden sijoitustoiminnan rajoitteiden avulla
- Sijoitussuunnitelma (hallitus hyväksyy)

Maksuvalmiusriski

- Tarkoitetaan riskiä, että sijoituksia ei saada myytyä oikeaan aikaan toiminnan rahoittamiseksi tai sijoitustappioiden välttämiseksi.
- Eläkejärjestelmän pitkän aikahorisontin vuoksi ei ole olennaista, että kaikki sijoitukset olisivat joka hetki rahaksi muutettavissa.
- Voidaan hallita esimerkiksi limiiteillä tai valvonnalla

Keskittymäriski

- Tarkoittaa riskin lisääntymistä sijoitussalkun riittämättömän hajautuksen vaikutuksesta.
- Voidaan hallita sijoituksia hajauttamalla
- Välineenä esimerkiksi vakavaraisuussäätöjen limiitit
  - Esimerkiksi yksittäiseen kiinteistöön ei saa sijoittaa kuin 5 % sijoitusomaisuudesta

Operatiiviset riskit

- Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riittämättömiin tai epäonnistuneisiin sisäisiin prosesseihin, henkilöstöön ja järjestelmiin sekä ulkoisiin tapahtumiin liittyvää tappioriskiä
  - Esimerkiksi tietojärjestelmiin liittyvät riskit
- Voidaan hallita raportoinnin ja valvonnan keinoin

Kiitos!

Minna Lehmuskero
Johtaja, analyysitoiminnot
Minna.lehmuskero@tela.fi